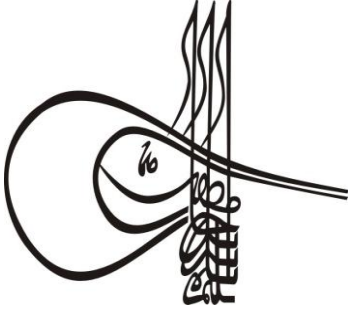

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic

Volume 11/9 Spring 2016, p. 423-440

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9421>

ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

ArticleInfo/Makale Bilgisi

✍ Received/Geliş: 04.03.2016 ✓ Accepted/Kabul: 07.06.2016

✍ Referees/Hakemler: Doç. Dr. Ayfer ŞAHİN – Doç. Dr. Ersen YAZICI – Doç. Dr. Kasım YILDIRIM

This article was checked by iThenticate.

FORMASYON PROGRAMINDAN MEZUN ÖĞRETMEN ADAYLARININ EĞİTSEL İNTERNET KULLANIM ÖZ YETERLİK İNANÇLARI VE ÇAĞDAŞ ÖĞRETMEN NİTELİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ*

Fevzi DURSUN**

ÖZET

Bu çalışma Pedagogik Formasyon Eğitimi programından mezun olmuş öğrencilerin eğitsel internet kullanım öz yeterlik inançlarını ve çağdaş öğretmen niteliklerine ilişkin algılarını tespit etmek ve bu inanç ve algıların başarıyla olan ilişkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışmada yöntem olarak tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada öğretmen adaylarına ilk olarak; kişisel durumları ile ilgili sorular, sorulmuş ve “eğitsel internet kullanım öz-yeterliği inançları ölçeği” ve “çağdaş öğretmen nitelikleri” şeklinde iki farklı ölçek kullanılmıştır. Verilerin analizi sırasında tablolar yardımıyla frekans (f) ve yüzdelere (%) verilerek, aritmetik ortalama ve standart sapma puanları, bağımsız gruplar t testi, tek yönlü varyans analizi teknikleri kullanılmıştır. Akademik başarı ile eğitsel internet kullanımı, çağdaş öğretmen nitelikleri ile başarı arasındaki ilişki Pearson korelasyonu kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma 2014-2015 öğretim yılı Gaziosmanpaşa Üniversitesinde gerçekleşen formasyon programında kayıtlı ve anketleri gönüllü olarak dolduran 314 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Formasyon programından mezun öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanımına ilişkin öz yeterlik inançlarının ilgili ortalamalarının en düşük 2,70 ile en yüksek 4,16 arasında değiştiği ve çağdaş öğretmen nitelikleri ilişkili algılarıyla ilgili ortalamalarının en düşük 3,84 ile en yüksek 4,20 arasında değiştiği görülmektedir. Eğitsel internet kullanımı yaşı, cinsiyet, bilgisayar sahibi olma, internet kullanma sıklığı ve internete her girişte geçirilen süre değişkenleri ile çağdaş öğretmen nitelikleri algıları arasında anlamlı fark bulunamamıştır. Formasyon programından mezun öğrencilerin genel olarak not ortalamalarının 75’in üzerinde olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitsel internet kullanımı, formasyon eğitimi, öğretmen nitelikleri, akademik başarı.

* Bu araştırma 24 Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi (16-19 Nisan 2015 Niğde) sözlü bildiri olarak sunulan çalışmanın geliştirilmiş şeklidir.

** Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü EPÖ Anabilim Dalı, El-mek: fevzi.dursun@gop.edu.tr

**EXAMINING THE EDUCATIONAL INTERNET USE SELF
SUFFICIENCY BELIEFS AND MODERN TEACHER
CHARACTERISTICS OF FORMATION PROGRAMME
PROSPECTIVE TEACHERS**

ABSTRACT

The aim of the study is to identify self-sufficiency beliefs of students graduating from the pedagogical formation educational programme towards the educational internet use and their perception of modern teacher characteristics, as well as to identify the relations between their perceptions and achievements. Screening model was used as the method of this study. During the study, prospective teachers were initially given questions about their personal situations, and then the "educational internet use self-sufficiency beliefs scale" and the "modern teacher characteristics scale" were implemented. While analysing the data; frequency (f) and percentages (%) were presented with the help of tables and means, standard deviation points, independent samples t test, one-way analysis of variance were used. Relations between academic success and educational internet use, modern teacher characteristics and success were analyzed using the Pearson correlation. The study was conducted with 314 participants who enrolled in the formation programme at Gaziosmanpaşa University during 2014-2015 academic years and participated in the survey voluntarily. When the educational internet use of prospective teachers graduated from the formation programme are examined, it is observed that averages vary between the lowest of 2.70 and highest of 4.16; whereas, when findings in perceptions related to modern teacher characteristics are examined, it is seen that averages vary between the lowest of 3.84 and highest of 4.20. No significant difference was found between the age, gender, owning a computer, internet usage frequency and internet usage session length variables and the perceptions of modern teacher characteristics. It was found that students graduated from the formation programme have a general grade average above 75.

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction

Turkey, despite having a 170 years old history of training teachers as a country, still hasn't established a teacher training consistent with scientific developments. Various teacher training methods were tried and one of these was pedagogical formation programs. Pedagogical formation programs were abolished but were reinstated again occasionally.

A qualified teacher is required to have a structure which can notice the requirements of the times, closely familiar with technology, able to synthesize the perception of modern man within his/her own personality and able to direct the ideas and actions of individuals trained according to modernization (Nayır and Taneri, 2013). The purpose of this study is to identify the perceptions of students

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 11/9 Spring 2016

graduated from Gaziosmanpaşa University Faculty of Education Pedagogical Formation Training program regarding their self-sufficiency beliefs on educational use of internet and modern teacher characteristics and determine the relation of these belief and perceptions with success.

Method

This study, carried out with students graduated from pedagogical formation program, is in survey model. In the study made with teacher candidates, "Educational use of internet self-sufficiency beliefs scale" (EİKÖ), which was developed by Şahin (2009) and "modern teacher characteristics", which was developed by Tan et al. (2005) for the determination of opinions of teacher candidates regarding modern teacher characteristics were used. The data collected were gathered under the personal information titles of age, gender, teaching field, computer ownership, internet use frequency and duration, reason of taking pedagogical formation training and required descriptive statistics were given by the help of tables with frequency (f) and percentage (%). In analysis of averaged obtained from the two scales, parametric independent groups t test, one-way analysis of variance (ANOVA) were used. The relation between the academic success and educational use of internet and modern teacher characteristics and success were analyzed by using Pearson correlation.

Results

In the study, while the teacher candidates graduated from formation program saw themselves mostly competent in "Using internet search engines (Google, Yahoo, etc.)", they stated that they were least competent was in "Accessing sources about foreign languages on the internet". No significant difference between self-sufficiencies of age, gender and educational use of internet were found. However, there is a significant difference between computer owners and non-owners and educational use of internet self-sufficiency belief. This difference is in favor of those owning a computer, as expected. Besides this, there is a significant difference between the frequency of using internet and educational use of internet. This difference was identified as to be in favor of more frequent internet users. Also in the study, it was determined that there was a significant difference between the duration of using internet each time and educational use of internet self-sufficiency belief. This difference was identified to be in favor of those using the internet longer.

When the findings on the perceptions of teacher candidates about the modern teacher characteristics are looked at; the item average is seen to change between lowest of 3,84 and highest of 4,20 among all 18 items. All 18 items in the modern teacher characteristics scale are seen to be in high level. No significant difference between the perceptions of age, gender, computer ownership, internet use frequency, duration of each internet use and modern teacher characteristics were found.

It was determined that the students graduated from formation program participating to study have usually over 75 grade averages. A positive significant relation was identified in statistical $p < ,05$ level between the scores got from educational internet self-sufficiency belief

Turkish Studies

scale, scores got from modern teacher characteristics and graduation score. So, we can say that as educational internet self-sufficiency belief and modern teacher characteristics increase, the success of teacher candidates' also increase.

Discussion and conclusion

In this study, the educational use self-sufficiency beliefs of teacher candidates were determined at a medium and above level in 28 items. There are studies with similar results in the body of literature. In this study, teacher candidates saw themselves mostly competent in "Using internet search engines (Google, Yahoo, etc.)" and they stated that they were least competent was in "Accessing sources about foreign languages on the internet". No significant difference between self-sufficiencies of age, gender and educational use of internet were found. A significant difference was found between computer owners and non-owners and educational use of internet self-sufficiency belief graduated from formation program. This difference is in favor of those owning a computer, as expected. There is a significant difference between the frequency of using internet and educational use of internet of the teacher candidates graduated from formation program. Educational internet use self-sufficiency belief and internet use frequency of formation program graduate teacher candidates are in favor of more frequent users.

All 18 items in the modern teacher characteristics scale of formation program graduate teacher candidates were all identified to be in high level. However, there is no significant difference between the perceptions of age, gender, computer ownership, internet use frequency, duration of each internet use and modern teacher characteristics.

In the study, a positive significant relation was identified statistically ($p < .05$) level between the scores got from educational internet self-sufficiency belief scale and scores got from modern teacher characteristics and graduation score but no studies directly forming a relation between educational internet use and modern teacher characteristics and success in the body of literature. But, there are various studies on the studies made in computer based environments increasing the success.

Teacher candidates must be provided easy and safe access the computer and internet sources which they use most in getting information. The databases, which are least used in getting information by teacher candidates are the most important and safe sources. Teacher candidates must be ensured to learn skills that would enable them to utilize these sources safely and practically. Similarly, successful studies carried out by qualitative methods examining educational internet, computer use in terms of modern teacher characteristics and success on sampling groups consisting of teachers or teacher candidates.

Keywords: educational internet use, pedagogical formation, teacher characteristics, academic success

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 11/9 Spring 2016

Giriş

2015 yılına geldiğimizde Yükseköğretim Kurulu ve Milli Eğitim Bakanlığının yaptığı düzenlemelerle eğitim fakülteleri dışındaki fen-edebiyat, iktisat gibi değişik fakülte ve bölümlerden mezun olan kişilere pedagojik formasyon eğitimini alarak öğretmen olarak görev yapabilme olanağı verilmiştir. Türkiye’de öğretmen eğitimi en tartışmalı konulardandır. Türkiye ülke olarak yaklaşık 170 yıllık bir öğretmen yetiştirme tarihine sahip olmamsına rağmen bilimsel gelişmelerle tutarlı ve kararlı bir öğretmen yetiştirme politikasını oluşturmuş durumda değildir. Farklı öğretmen yetiştirme modelleri denenmiş olup bunlardan birisi de pedagojik formasyon programlarıdır. Pedagojik formasyon programları, bazen kaldırılmış bazen tekrar uygulamaya konmuştur.

Günümüzde toplumlar bilgiyi yaşamlarında kullanmaları ölçüsünde başarı sağlamak ve mutlu olabilmektedirler. Bu nedenledir ki yaşadığımız dönem bilgi çağı olarak isimlendirilmekte ve toplumlarda bilgi toplumu olarak ifade edilip, bireylerden de bilgi ve teknolojiyi etkili bir şekilde kullanmaları beklenmektedir. Günümüz dünyasında gerekli özelliklere sahip bireyleri yetiştirmek ancak nitelikli eğitimle mümkün olabilmektedir. Bunu yapmak içinde her şeyden önce gerekli yeterliliklerle donatılmış öğretmenlere ihtiyaç duyulmaktadır. Artık öğretmenlerin alan bilgisinin yanında onların teknolojiyi etkili kullanımları gibi değişik alanlardaki beceri, tutum ve alışkanlıkları öğretmenlik mesleğini yerine getirmede büyük önem kazanmıştır. Eğitimin kalitesinin önemli göstergesi olan öğretmenlerin; çağdaş, gelişmeleri takip eden, yeniliklere uyum sağlayan ve değişime açık olmaları önemlidir.

Bilgi ve iletişim teknolojisinin çok hızlı şekilde ilerlemesi bu teknolojik olanaklardan eğitimde kullanılmasını kaçınılmaz kılmıştır. Teknolojinin pedagojiye olan etkisi, çeşitli çalışmalar ile belirlenmiştir. Graham, Borup ve Smith (2012) öğretmen adaylarının teknoloji entegrasyonuna yönelik gerekçelerini inceledikleri çalışmalarında, içerik bilgisi ile pedagoji bilgisi temelli gerekçelerin dikkate değer bir biçimde arttığını belirtmektedirler. Yine Georgina ve Hosford (2009) teknoloji yeterliği ile pedagojik uygulamalar arasında anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Nitelikli öğretmen çağın gereksinimlerini görebilen teknolojiyi yakından tanıyan modern insan algısını kendi kişiliğinde sentezleyebilmiş, çağdaşlaşma doğrultusunda eğittiği bireylerin düşünce ve eylemlerini bu noktada yönlendirebilecek yapıda olması gerekmektedir (Nayır ve Taneri, 2013).

Bu çalışma da temel amaç; Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Pedagojik Formasyon Eğitimi programından mezun olmuş öğrencilerin eğitsel internet kullanım öz yeterlik inançlarını ve çağdaş öğretmen niteliklerine ilişkin algılarını tespit etmek ve bu inanç ve algıların başarıyla olan ilişkisini belirlemek amaçlanmıştır. Buna bağlı olarak öğretmen adaylarının; öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanımı öz yeterlik inançları belirlenmesi; yaş, cinsiyet, bilgisayar sahibi olma, internet kullanma sıklığı ve internette geçirilen süre ve eğitsel internet kullanma algılarının karşılaştırılması; öğretmen adaylarının çağdaş öğretmen nitelikleri ile ilgili algılarının belirlenmesi; yaş, cinsiyet, bilgisayar sahibi olma, internet kullanma sıklığı ve internette geçirilen süre ve çağdaş öğretmen yeterliklerini karşılaştırmak; öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım ve çağdaş öğretmen nitelik algıları ile mezuniyet başarılarını ile karşılaştırmak araştırmanın alt amaçları olarak yer almıştır.

Yöntem: Pedagojik formasyon programından mezun öğrencilerle yürütülen bu çalışma var olanı olduğu gibi betimlemeyi amaçladığından tarama modelindedir. Tarama modelinde araştırmaya konu olan olay kendi koşulları içinde ve olduğu gibi betimlemeyi amaçlanmaktadır. Olayları herhangi bir şekilde değiştirme ya da etkileme çabası gösterilmez. Önemli olan durumu uygun bir şekilde betimlemektir (Karasar, 2005).

Veri toplama araçları; araştırmada öğretmen adaylarına ilk olarak; yaş, cinsiyet, öğretmenlik alanı, bilgisayarının olup olmadığı, internet kullanım sıklığı ve süresi, formasyon eğitimindeki temel amacı gibi sorular yönetilmiştir. Bunun dışında araştırmada iki farklı bilgi toplama aracı kullanılmış. Ayrıca öğrencilerden veri toplama sırasında izinleri alınarak gönüllü olanların numaralarını yazmaları istenmiştir. Gerekli izinler alınarak öğrenciler mezun olduktan sonra mezuniyet başarı ortalamaları Eğitim Fakültesi Öğrenci İşlerinden alınmıştır.

Birinci veri toplama aracı olarak; öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım öz-yeterlik (EİKÖ) inançlarına ilişkin Şahin (2009) tarafından geliştirilen “*Eğitsel internet kullanım öz-yeterliği inançları ölçeği (EİKÖ)*” kullanılmıştır. *yetersizim(1), kısmen yeterliyim(2), yeterliyim(3), oldukça yeterliyim(4), tamamen yeterliyim(5)* olmak üzere beşli likert şeklinde tasarlanan ölçek toplam 28 maddeden oluşmakta ve tek faktörlü bir yapı sergilemektedir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 28 iken en yüksek puan ise 140’tır. Ölçeğin, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı 0.968, Bartlett küresellik testi sonucu ise 8045.409 ($p < .001$) olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin madde faktör yükleri ise 0.526 ile 0.814 arasında değişmektedir. İç tutarlık için yapılan analizlerde ise Cronbach’s alfa değeri 0.96 hesaplanmıştır. Ölçeğin madde toplam korelasyonları 0.544 ile 0.806 arasında değişmektedir.

İkinci veri toplama aracı olarak; öğretmen adaylarının çağdaş öğretmen niteliklerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi için Tan, Sevinç ve Akçan (2005) tarafından geliştirilen “*çağdaş öğretmen nitelikleri*” Likert tipi bir ölçek kullanılmıştır. Bu ölçeğe daha sonra İlğan, Seyfettin ve Arı (2013) yönelik yapılan faktör analizinde KMO ,930, toplam varyans % 42,1 olup, güvenirlik katsayısı ise ,92’dir. Ölçme aracındaki ifadelerin faktör yük değerleri ,457 ile ,739 arasında; madde toplam korelasyon değerleri ise ,402 ile ,693 arasında değiştiğini belirtmişlerdir. Ölçme aracı 5’li Likert türünde olup, seçenekleri ve puanlaması şu şekilde yapılmıştır: *hiç(1), az(2), orta(3), çok(4) ve tam(5)* şeklinde puanlanmıştır.

Verilerin analizi; Pedagojik formasyon programından mezun olan öğrencilerin anketlere verdikleri cevaplar; yaş, cinsiyet, öğretmenlik alanı bilgisayarının olup olmadığı, internet kullanma sıklığı ve süresi, pedagojik formasyon eğitimi alma amacı kişisel bilgiler başlığı altında toplanarak tablolar yardımıyla frekans (f) ve yüzdeler (%) aracılığıyla gerekli betimsel istatistikler verilmiştir. Daha sonra bu öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanımı(28 madde) ve çağdaş öğretmen nitelikleriyle (18 madde) ilgili verdikleri cevaplar toplanarak ortalama ve standart sapmaları hesaplanmış tablolar yardımıyla yorumlanmıştır. İki ölçekten elde edilen puan ortalamaları ve öğrencilerin başarı ortalamaları çarpıklık katsayısı değerleri -1 ile +1 aralığında olduğundan verilerin normal bir dağılım gösterdiği söylenebilir (Büyüköztürk, 2002: 40) ve tüm değişkenlerde gruplar ($n > 30$) parametrik bağımsız gruplar t testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Akademik başarı ile eğitsel internet kullanımı ve çağdaş öğretmen nitelikleri ile başarı arasındaki ilişki Pearson korelasyonu kullanılarak analiz edilmiştir.

Yine SPSS paket programdan yararlanılarak pedagojik formasyon mezunu öğretmen adaylarının eğitsel internet öz yeterlik algıları ve çağdaş öğretmen niteliklerine ilişkin algılarını betimlenmesi amacıyla ölçeklerdeki her bir madde için toplam puanlar hesaplanmış ve toplam puanlara göre aritmetik ortalama ve standart sapmalar hesaplanmıştır. Elde edilen bilgiler ölçekteki en küçükten en büyüğe (*çok az düzeyde-1, az düzeyde-2, orta düzeyde-3, yüksek düzeyde-4 ve çok yüksek düzeyde-5 olmak üzere*) beşli bir derecelendirmeye göre yorumlanmıştır. Bulunan ortalama puanların hangi düzeydeki yeterliliği ifade ettiğini belirleyebilmek amacıyla kullanılan beşli likert ölçeğinde yer alan her bir düzeyin (1’den 5’e-çok az düzeyden çok yüksek düzeye kadar) puan olarak sınırları hesaplanmıştır. Ölçekteki aralıklar “ $5-1=4, 4/5= 0.80$ ” formüle göre eşit aralıklar olarak belirlenmiştir. 4.20-5.00 puan aralığı çok yüksek, 3.40-4.19 puan aralığı yüksek, 2.60-3.39

puan aralığı orta düzeyde, 1.80-2.59 puan aralığı az düzeyde ve 1.00-1.79 puan aralığı çok az düzey olarak kabul edilip yorumlanmıştır.

Öğrencilerin formasyon eğitim sonundaki fakülte öğrenci işlerinden alınan başarı notları yüzölçüm sistemi üzerinden hesaplama ve analizler yapılmıştır.

Çalışma grubu: Araştırma 2014-2015 öğretim yılı Tokat ilinde Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü koordinatörlüğünde gerçekleşen formasyon programında kayıtlı ve anketleri gönüllü olarak dolduran 314 (36 anket çeşitli eksik bilgiler nedeniyle analiz dışı tutulmuştur) formasyon öğrencisinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Aşağıda çalışma grubunda yer alan bu katılımcıların yaş, cinsiyet, öğretmenlik alanları, bilgisayar sahibi olup olmamaları, internet kullanma sıklıkları ve süreleri ve formasyon eğitimi almalarındaki amaçlarına ilişkin bilgi ve yorumlar bulunmaktadır.

Araştırmanın katılımcılarının (198 kişinin) %63'ünün 20-24 yaş aralığında olduğu ve öğretmen adaylarının en çok 20-24 yaş aralığında (% 63,1) ve 178 kişinin (% 56,7) kadın ve 136 kişinin ise erkek (% 43,3) olduğu tespit edilmiştir.

Tablo.1 Formasyon Programından Mezun Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Alanlarına Göre Dağılımı

Alanlar	Frekans	Yüzde
1-Tarih	84	26,8
2-Matematik	82	26,1
3-Biyoloji	26	8,3
4-Kamu yönetimi(adalet)	19	6,1
5-Kimya	18	5,7
6-Türk dili ve edebiyatı	18	5,7
7-Sanat tarihi	13	4,1
8-Felsefe	12	3,8
9-Yiyecek içecek hizmetleri	10	3,2
10-İşletme	9	2,9
11-İlahiyat	7	2,2
12-İktisat	3	1,0
13-Sosyoloji	5	1,6
14-Turizm işletmeciliği	3	1,0
15-Fizik	2	,6
16-Su ürünleri	2	,6
17-Konaklama seyahat hizmetleri	1	,3
Toplam	314	100

Tablo 1'de görüldüğü gibi araştırmaya katılan formasyon programından mezun öğretmen adaylarının en çok tarih (% 26,8) ve en az konaklama seyahat hizmetlerinden (% 0,3) mezun öğrencilerden oluştuğu görülmektedir.

Tablo.2 Formasyon Programından Mezun Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Sahibi Olmalarına, internet Kullanımı ve İnternette Geçirilen Süreye Göre Dağılımları

Bilgisayar sahibi olma	Frekans	Yüzde
1-Bilgisayarı var	44	14,0
2- Bilgisayarı yok	270	86,0
İnternet kullanımı	Frekans	Yüzde
1-Gün içersinde bir yâda birkaç kez	145	46,2
2-Neredeyse her gün	121	38,5
3-Haftada birkaç kez	42	13,4
4-Ayda birkaç kez	6	1,9
İnternette geçirilen süre	Frekans	Yüzde
1-15 dakikadan az	31	9,9
2-15-30 dakika	93	29,6
3-30 dakika- 1 saat	107	34,1
4-1-2 saat arası	55	17,5
5- 2 saatten fazla	28	8,9
Toplam	314	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan formasyon programından mezun öğretmen adaylarından 44 kişinin (% 14,0) bilgisayarının olmadığı ve 270 kişinin ise (% 86,0) bilgisayarının olduğu tespit edilmiştir. Yine araştırmaya katılan formasyon programından mezun öğretmen adaylarından 145 kişinin (% 46,2) günde bir veya daha fazla internet kullandığı, 121 kişinin ise (% 38,5) her gün internet kullandığı tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan formasyon programından mezun öğretmen adaylarından 107 kişinin (% 34,1) her bir girişinde internette 30 dakika ve bir saat arasında zaman geçirdiği dolayısıyla en fazla vakit geçiren grup oldukları belirlenmiştir.

Tablo.3 Formasyon Programından Mezun Öğretmen Adaylarının Pedagojik Formasyon Almalarında Baskın Olan Gerekçe

İnternette geçirilen süre	Frekans	Yüzde
1-İş bulma kolaylığı	121	38,5
2-Ailesinin isteği	14	4,5
3-Meslek sevgisi	145	46,2
4-Diğer	34	10,8
Toplam	314	100

Yukarıda Tablo 3’te görüldüğü gibi araştırmaya katılan formasyon programından mezun öğretmen adaylarından 121 kişinin (% 38,4) iş bulma amacıyla, 14 kişinin (% 4,5) ailesinin isteği, 145 kişinin (% 46,2) meslek sevgisi ve 34 kişinin (% 10,8) diğer seçeneğini işaretlediği görülmüştür.

BULGULAR

Bu bölümde formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının formasyon alma gerekçeleri, eğitsel internet kullanımına ilişkin öz yeterlik inançlarının ve çağdaş öğretmen nitelikleri ile ilgili algılarının *yaş, cinsiyet, bilgisayar sahibi olma, internet kullanma sıklığı ve internete her girişinde geçirdiği süre* değişkenleri göre anlamlı fark gösterip göstermediği ve eğitsel internet kullanımı öz yeterlik inançları ve çağdaş öğretmen nitelikleri algıları ile mezuniyet başarıları aralarındaki ilişkinin olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo.4 Formasyon Programından Mezun Öğretmen Adaylarının Pedagojik Formasyon Almada Baskın Olan Gerekçe

İnternette geçirilen süre	Frekans	Yüzde
1-İş bulma kolaylığı	121	38,5
2-Ailesinin isteği	14	4,5
3-Meslek sevgisi	145	46,2
4-Diğer	34	10,8
Toplam	314	100

Yukarıda tablo 4'te görüldüğü gibi araştırmaya katılan formasyon programından mezun öğretmen adaylarının en çok 121 kişinin (% 38,4) iş bulma amacıyla, 14 kişinin (% 4,5) ailesinin isteği, 145 kişinin (% 46,2) meslek sevgisi ve 34 kişinin (% 10,8) iş diğer seçeneğini işaretlediği görülmüştür. Buradan amacının iş bulma, aile isteği ve meslek sevgisi gibi gerekçelerle formasyon eğitimi aldıklarını belirtmişlerdir.

1 Formasyon programı mezunu öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanımı öz yeterlik inançlarına ilişkin bulgular

Tablo. 4 Öğretmen Adaylarının Eğitsel İnternet Kullanım Öz Yeterlik İnançlarına İlişkin Betimsel İstatistikler

No	Maddeler	$\bar{x}$	SS
1	İnternette, bilgi kaynaklarına ulaşmak için	3,41	1,05
2	İnternette, arkadaşlarımla veri paylaşmak için	3,45	1,09
3	İnternette, okul proje/ödevlerimle ilgili araştırmalar yapmak için	3,56	,98
4	İnternette, yapılmış-yayınlanmış makale ve yayınları incelemek için	3,20	1,09
5	İnternette, eğitim-öğretim amaçlı programları (yazılımları) incelemek için	3,05	1,06
6	İnternette, eğitim-öğretim amaçlı internet sitelerini incelemek için	3,30	1,05
7	İnternette, dersimle ilgili videoları izlemek ve indirmek için	3,66	1,01
8	İnternette, güncel bilgileri ve yenilikleri öğrenmek için	3,67	1,02
9	İnternette, etkileşimli program örnekleri bulmak için	3,10	1,00
10	E-öğrenme portalları ile derse ve sınav uygulamalarına katılmak için	2,92	1,11
11	İnternette, proje/ödev konularım ile ilgili resim indirmek için	3,81	1,04
12	Derslerde anlatılan ve dikkatimi çeken konular hakkında internette detaylı arama yapmak için	3,74	1,02
13	E-kitap bulup indirmek için	3,21	1,12
14	İnternette, eğitim amaçlı forumlardan yararlanmak için	3,36	,99
15	E-sözlük kullanmak için	3,20	1,12
16	İnternette, yabancı dillerle ilgili kaynaklara ulaşmak için	2,82	1,24
17	Web sitelerinden derslerle ilgili notları/yazıları okumak için	3,64	1,00
18	İnternette, genel kültür konularını öğrenmek için	3,85	,96
19	Ders/ödevlerim hakkında arkadaşlarla internette (MSN/Yahoo Messenger v.b.) iletişim kurmak için	3,77	1,12
20	İnternet arama motoru (Google, Yahoo v.b.) kullanmak için	4,16	,99
21	İnternette, eğitsel oyun aramak için	3,13	1,18
22	İnternet üzerinden veri tabanı kullanmak için	2,85	1,12
23	İnternette, yabancı dildeki (örneğin, İngilizce) metinleri çevirmek için	2,70	1,27
24	Resmi sitelerden (örneğin, www.meb.gov.tr) ilgili kanun ve yönetmelikler hakkında bilgi edinmek için	3,31	1,12
25	İnternette, eğitimsel güncel haber ve olayları takip etmek için	3,78	1,01
26	İnternette, farklı öğretim model ve yöntemleri hakkında bilgi edinmek için	3,41	,99
27	Eğitim dergilerini internet üzerinden takip etmek için	3,10	1,12
28	İnternette kütüphaneye erişmek için	3,31	1,152

Yukarıda görüldüğü gibi formasyon programından mezun öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanımına ilişkin madde ortalamalarının en düşük 2,70 ile en yüksek 4,16 arasında değiştiği görülmektedir. Öğretmen adayları kendilerini 14 maddede yer alan ifadeye ilişkin “orta”, 13 maddede yer alan ifadeye ilişkin “yeterli” ve 1 maddede yer alan ifadeye ilişkin de “çok yeterli” düzeyde görmektedirler. Başka bir ifadeyle 28 maddede (testin tamamında) orta ve üstünde bir düzeyde internet kullanım öz yeterliği inancına sahiptirler. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 28 iken en yüksek puan ise 140’tır. Öte yandan öğretmen adayları kendilerini en çok “*İnternet arama motoru (Google, Yahoo vb.) kullanmak için*” oldukça yeterli görürken, en az ise “*İnternette, yabancı dildeki (örneğin, İngilizce) metinleri çevirmek*” yeterli gördüklerini belirtmişlerdir.

Öğretmen adaylarının ölçekten aldıkları puanların yüksek olması eğitsel internet kullanımında kendilerini yeterli gördükleri, puanların düşük olması eğitsel internet kullanımında kendilerini yetersiz gördükleri şeklinde yorumlanmaktadır (Şahin, 2009).

Tablo. 5 Formasyon Programından Mezun Öğretmen Adaylarının Eğitsel İnterneti Kullanma Öz Yeterlik İnancı İle Yaş Arasındaki Anova Sonuçları

Yaş	N	$\bar{X}$	ss	Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	Sd	Kareler ortalaması	F	P	Fark
20-24 yaş aralığı	198	90,33	19,58	Gruplar arası	1504,76	3	501,59	1,192	,313	
25-29 yaş aralığı	85	94,50	21,44	Gruplar içi	130461,85	310	420,85			
30-34 yaş aralığı	24	87,69	24,35	Toplam	131966,62	313				
35 ve üstü	7	95,69	21,26							
Toplam	314	91,38	20,53							

Tabloda görüldüğü gibi yaş ve eğitsel internet kullanım öz yeterlikleri arasında $[F(3,310)=1,192, P>0,05]$ anlamlı fark bulunamamıştır. Bu araştırmadaki katılımcıların çoğunun 20-30 yaş arasındaki kişilerden oluştuğunu göz önüne alırsak ($n=283$) bu yaş aralığındaki öğretmen adaylarının eğitsel internet öz yeterlik inançlarının birbirlerine yakın olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo.6 Formasyon Programından Mezun Öğretmen Adaylarının Cinsiyet ve Eğitsel İnterneti Kullanma Öz Yeterlik İnancı Arasındaki İlişki Açısından T Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	X	ss	t	sd	p
Kadın	178	89,81	19,16	-1,554	312	0,121
Erkek	136	93,43	22,12			
Toplam	314					

Tabloda görüldüğü gibi araştırmaya katılan formasyon programından mezun öğretmen adaylarının eğitsel interneti kullanma öz yeterlik inançları, cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık $[t(312)=-1,554, P> 0,05]$ göstermemektedir

Tablo. 7 Formasyon Programından Mezun Öğretmen Adaylarının Eğitsel İnternet Kullanma Öz Yeterlik İnancı ve Bilgisayar Sahibi Olma Durumlarına Göre T Testi Sonuçları

Bilgisayar sahibi olma	N	X	ss	t	sd	p
1-Bilgisayarı var	270	92,98	21,02	-3,495	312	,001
2- Bilgisayarı yok	44	81,58	20,04			
Toplam	314					

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 11/9 Spring 2016

Tablo 7’den de anlaşıldığı gibi bilgisayar sahibi olanlarla olmayanlar arasında eğitsel internet kullanım öz yeterlik inancı yönünden [$t(312)=-3,495$, $P<0,05$] anlamlı fark bulunmaktadır. Bu fark bilgisayarı olanlar lehinedir.

Tablo. 8 Formasyon Programından Mezun Öğretmen Adaylarının Eğitsel İnternet Kullanma Öz Yeterlik İnancı ve İnternet Kullanma Sıklığı Arasındaki Anova Sonuçları

İnternet kullanma sıklığı	n	X	ss	Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	Sd	Kareler ort.	F	P	Fr
1-Gün içersinde bir yâda birkaç kez	145	94,23	20,03	Gruplar arası	6829,01	3	2276,34	5,64	,001	1-4
2-Neredeyse her gün	121	91,35	19,37	Gruplar içi	125137,60	310	403,67			2-4
3-Haftada birkaç kez	42	85,31	22,48	Toplam	131966,62	313				
4-Ayda birkaç kez	6	65,23	17,89							
Toplam	314	91,38	20,53							

Tablo 9’dan da anlaşıldığı gibi katılımcıların eğitsel internet kullanım öz yeterlik inançları internet kullanma sıklıklarına göre [$F(3,310)=5,639$, $P<0,05$] anlamlı fark göstermektedir.

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için gruplar birbirleriyle karşılaştırılmıştır. Grupların varyansları homojen olduğu için "Tukey" testi ile anlamlı farkın kaynağına bakılmış, çoklu karşılaştırma (Multiple Comparisons) Tukey testi sonuçlarından 1-4, ve 2-4 grupları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Yine **gün içersinde bir ya da birkaç kez** internet kullanan grup ve **neredeyse her gün** internet kullanan grup öz yeterlik inancı ortalamalarının diğer gruplardan daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Gün içersinde bir yâ da birkaç kez internet kullananlar ($X=94,23$) ile *ayda birkaç kez* internet kullananlar ($X=65,23$) arasında *gün içersinde bir yâ da birkaç kez* internet kullananlar lehine; *neredeyse her gün kez* internet kullananlar ($X=91,35$) ile *ayda birkaç kez* internet kullananlar ($X=65,23$) arasında *gün içersinde bir yâ da birkaç kez* internet kullananlar lehine anlamlı farklılıklar görülmüştür. Kısaca daha sık internet kullanan grupların ortalamalarının diğer gruplardan daha yüksek olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo. 9 Formasyon Programından Mezun Öğretmen Adaylarının Eğitsel İnternet Kullanma Öz Yeterlik İnancı ve İnternete Her Girişlerinde Geçirilen Süre Arasındaki Anova Sonuçları

İnternette geçirilen süre	n	X	ss	Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	Sd	Kareler ort.	F	P	Fr
15 dakikadan az	31	98,42	19,72	Gruplar arası	5384,63	3	1346,16	3,29	,012	3-5
2-15-30 dakika	93	91,18	22,29	Gruplar içi	126581,98	310	409,65			
30 dakika-1 saat	107	87,29	19,26	Toplam	131966,62	313				
1-2 saat arası	55	91,32	18,91							
2 saatten fazla	28	99,95	19,75							
Toplam	314	91,38	20,53							

Tablo 9’den da anlaşıldığı gibi katılımcıların internete her girişte geçirdikleri süreler göre oluşturulan gruplar arasında eğitsel internet kullanım öz yeterlik inancı yönünden [$F(3,310)=3,29$, $P<0,05$] anlamlı fark bulunmaktadır.

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için gruplar arası çoklu karşılaştırma testine başvurulmuştur. Tukey testi sonucunda: sadece İnternete her girişinde 30 dakika-1 saat internet kullananlar ($X=91,18$) ile 2 saatten fazla internet kullananlar ($X=99,95$) arasında 2 saatten fazla internet kullananlar lehine anlamlı farklılıklar görülmüştür. Başka bir ifade ile 2 saatten fazla internet kullanan grup ortalamalarının diğer gruplardan daha yüksek olduğunu söyleyebiliriz.

2 Formasyon programı mezunu öğretmen adaylarının çağdaş öğretmen niteliklerine ilişkin bulgular

Bu kısımda formasyon programından mezun öğretmen adaylarının çağdaş öğretmen niteliklerine ilişkin algılarıyla ilgili bulgulara yer verilmiştir.

Tablo.10 Öğretmen Adaylarının Çağdaş Öğretmen Nitelikleri İle İlgili Algılarının Betimsel İstatistikleri

No	Maddeler	$\bar{X}$	ss
1	Öğretmenin öğrencileri yetiştirmede yeterli sorumluluk duygusuna sahip olması	4,16	,83
2	Öğretmenin değişime açık olması	4,20	,87
3	Konuyla ilgili öğrencilerini araştırmaya, düşünmeye, yaratıcılığa yönelten sorular sorabilmesi	4,18	,84
4	Derste pekiştirici, ipucu, dönüt, düzeltme, özet vb. etkinlikleri kullanması	4,13	,87
5	Ders anlatırken dersin içeriğini öğrencinin ilgi ve deneyimleriyle ilişkilendirebilmesi	3,97	,90
6	Dersine uygun çeşitli öğretim strateji ve yöntemlerini uygulayabilmesi	3,94	,86
7	Öğretmenin öğrencilerine karşı ön yargılı olmaması	4,14	1,06
8	Sınıfta istenmeyen davranışları değiştirmek için sabırla davranışları değiştirmesi	4,02	,96
9	Alanıyla ilgili mesleki gelişim faaliyetlerine katılması	3,91	,91
10	Öğretim teknolojisi ile ilgili araç ve gereçleri (projeksiyon, akıllı tahta, vb.) yeterli düzeyde kullanabilmesi	3,92	,97
11	Öğrencilerini dersten önce motive etmesi	3,96	1,01
12	Deney, proje vb. etkinlikleri düzenleme becerisine sahip olması ve bunlarla ilgili süreçleri gerçekleştirebilmesi	3,84	,97
13	Eylem ve tutumlarında bilimselliğe uygun davranışlar sergilemesi	3,90	,93
14	Doğal çevreyi tanıyıp, çevre olanaklarını eğitim aracı olarak kullanabilmesi	3,96	,95
15	Öğrencilerine akademik danışmanlık yapabilmesi	3,87	1,01
16	Bilgisayar teknolojileri konusunda yeterli olması	3,93	,96
17	Dersinde disiplinler arası ilişki kurabilmesi	3,94	,927
18	Bilimsel yayınları izlemesi ve bilimsel yayınlara sahip olması	3,89	1,03

18 maddeye bakıldığında madde ortalamalarının en düşük 3,84 ile en yüksek 4,20 arasında değiştiği görülmektedir. Çağdaş öğretmen nitelikleri ölçeğindeki 18 maddenin tümünün “yüksek” düzeyde olduğu görülmektedir. Başka bir ifadeyle öğretmen adaylarının çağdaş öğretmen nitelikleri ile ilgili algılarının yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Tablo.11 Formasyon Programından Mezun Öğretmen Adaylarının Çağdaş Öğretmen Niteliklerine İlişkin Algıların Yaş Gruplarına Göre Değişimi (Anova Sonuçları)

Yaş	N	X	ss	Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	Sd	Kareler ortalaması	F	P	Fark
20-24 yaş aralığı	198	67,07	11,70	Gruplar arası	865,37	3	288,456	2,075	,103	
25-29 yaş aralığı	85	70,81	12,16	Gruplar içi	43094,56	310	139,015			
30-34 yaş aralığı	24	69,30	11,00	Toplam	43959,93	313				
35 ve üstü	7	67,63	12,54							
Toplam	314	68,26	11,85							

Tablo 11’de görüldüğü gibi çağdaş öğretmen nitelikleri algılarının yaş gruplarına göre $[F(3,310)= 2,07, P>0,05]$ anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır. Bu araştırmadaki katılımcıların çoğunun 20-30 yaş çağdaş öğretmen niteliklerine ilişkin algılarında ayırt edici bir değişken olmadığını söyleyebiliriz.

Tablo.12 Formasyon Programından Mezun Öğretmen Adaylarının Cinsiyet Ve Çağdaş Öğretmen Niteliklerine İlişkin Algıları Arasındaki İlişki Açısından T Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	X	ss	t	sd	p
Kadın	178	67,85	11,58	-,712	312	,477
Erkek	136	68,81	12,21			
Toplam	314					

Tablo 12’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan formasyon programından mezun öğretmen adaylarının çağdaş öğretmen niteliklerine ilişkin algıları, cinsiyet değişkeni açısından anlamlı $[t(312)= -,712, P> 0,05]$ farklılık göstermemektedir. Farklı cinsiyete sahip katılımcıların çağdaş öğretmen niteliklerine ilişkin algılarının benzer olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo. 13 Formasyon Programından Mezun Öğretmen Adaylarının Çağdaş Öğretmen Niteliklerine İlişkin Algıları Ve Bilgisayar Sahibi Olma Durumlarına Göre T Testi Sonuçları

Bilgisayar sahibi olma	N	X	ss	t	sd	p
1-Bilgisayarı var	44	66,67	12,87	-,962	312	,337
2- Bilgi.yok	270	68,52	11,68			
Toplam	314					

Tablo 13’ten anlaşıldığı gibi bilgisayar sahibi olanlarla olmayanlar arasında çağdaş öğretmen niteliklerine ilişkin algıları arasında $[t(312)= -,962, P> 0,05]$ anlamlı fark bulunmamaktadır. Her ne kadar ortalamalar açısından erkekler daha avantajlı görünse de bu fark istatistiksel olarak anlamlıya yol açmamaktadır.

Tablo. 14 Formasyon Programından Mezun Öğretmen Adaylarının Çağdaş Öğretmen Niteliklerine İlişkin Algıları ve İnternet Kullanma Sıklığı Arasındaki Anova Sonuçları

İnternet kullanma sıklığı	N	X	ss	Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	Sd	Kareler ort.	F	P	Fr
Gün içerisinde bir yâda birkaç kez	145	68,66	11,69	Gruplar arası	176,87	3	58,95	,417	,741	
Neredeyse her gün	121	68,00	11,99	Gruplar içi	43783,07	310	141,23			
Haftada birkaç kez	42	68,34	12,12	Toplam	43959,93	313				
Ayda birkaç kez	6	63,34	12,93							
Toplam	314	68,26	11,85							

Tablo 14'den de anlaşıldığı gibi formasyon programından mezun olan öğretmen adaylarının internet kullanma sıklığı, çağdaş öğretmen niteliklerine ilişkin algılarını $[F(3,310)=0,417, P>0,05]$ anlamlı şekilde etkilememektedir. İnternet kullanım sıklığı farklı olan bireylerin, algılarının benzer olduğu görülmektedir.

Tablo. 15 Formasyon Programından Mezun Öğretmen Adaylarının Çağdaş Öğretmen Niteliklerine İlişkin Algıları ve İnternete Her Girişlerinde Geçirilen Süre Arasındaki Anova Sonuçları

İnternette geçirilen süre	n	X	ss	Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	Sd	Kareler ort.	F	P	Fr
15 dakikadan az	31	71,39	12,08	Gruplar arası	655,097	4	163,774	1,169	,325	
15-30 dakika	93	67,20	11,71	Gruplar içi	43304,837	309	140,145			
30 dakika-1 saat	107	67,37	12,01	Toplam	43959,934	313				
1-2 saat arası	55	69,98	9,75							
2 saatten fazla	28	68,370	14,77							
Toplam	314	68,26	11,85							

Tablo 15'den de anlaşıldığı gibi internete her girişte geçirilen süre de internet kullanım sıklığına benzer şekilde, katılımcıların çağdaş öğretmen niteliklerine ilişkin algılarını $[F(4,310)=0,417, P>0,05]$ anlamlı şekilde etkilememektedir.

3 Formasyon programı mezunu öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanma öz yeterlik inançları ve çağdaş öğretmen niteliklerinin mezuniyet başarı ortalamaları ile karşılaştırılmasına ilişkin bulgular

Tablo. 16 Öğretmen Adaylarının Başarı Ortalamalarının Betimsel İstatistikleri

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Başarı ortalamaları	314	69,00	92,00	77,32	3,62

Tablo 16'da görüldüğü gibi formasyon programından mezun öğrencilerin genel olarak not ortalamalarının 75'in üzerinde olduğu görülmektedir.

Aşağıdaki tabloda da görüldüğü gibi eğitsel *internet öz yeterlik inancı* ölçeğinden alınan ve *çağdaş öğretmen nitelikleri* algı ölçeğinden alınan puanlarla mezuniyet başarı ortalamaları

arasındaki ilişkiyi belirlemek için başvuru korelasyon analizi sonucunda; puanlar arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki saptanmıştır.

Tablo. 17 Eğitsel İnternet Kullanımı Öz Yeterlik İnançları ve Çağdaş Öğretmen Nitelikleri Algılarının Mezuniyet Başarıları İle Karşılaştırılması

Değişken	N	r	p
Eğitsel internet öz yeterlik inançları Mezuniyet başarıları	314	0,12	,038*
Çağdaş öğretmen nitelikleri Mezuniyet başarıları	314	0,16	,004*

*, Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Tablo 17'e göre; internet kullanma öz yeterlik inancı ile başarı arasında (0,12) pozitif yönde düşük bir ilişki vardır diyebiliriz. Yani öz yeterlik inancı arttıkça çok azda olsa öğretmen adaylarının başarılarının da artabileceği düşünülebilir. Yine aynı şekilde tabloya göre; çağdaş öğretmen nitelikleri ile başarı arasında (0,16) pozitif yönde düşük bir ilişki vardır diyebiliriz. Yani çağdaş öğretmen nitelikleri arttıkça çok azda olsa öğretmen adaylarının başarıları da artabileceği düşünülebilir.

Sonuç ve Tartışma

Pedagojik formasyondan mezun öğretmen adaylarının artık ülkemiz eğitim sistemi içinde belli bir oranda öğretmen olarak görev yaptığı gerçeğinden hareketle bu öğretmenlerin internet kullanımları ve öğretmen nitelikleri Türkiye eğitim sisteminin başarıları ile doğrudan ilişkili olduğu gerçeğinden hareketle bu öğretmen adayları hakkında değişik çalışmalar yapma gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmada öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım öz yeterlik inançlarının 28 maddenin tamamında orta ve üstünde bir düzeyde olduğu belirlenmiştir. Alan yazında benzer bulgulara sahip çalışmalar mevcuttur. Örneğin; Yenilmez, Turgut, Anapa ve Ersoy (2012)'de eğitim fakültesinde öğrenim gören 268 ilköğretim matematik öğretmeni adayı ile yaptıkları araştırmada, ilköğretim matematik öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanımına ilişkin öz-yeterlik inançlarının orta seviyede olduğunu söyleyebileceğini belirtmişlerdir. Durmuş ve Başarmak (2014) çalışmalarında da öğretmen adaylarının büyük bir kısmının orta düzeyde eğitsel internet kullanımı öz-yeterlik inanç düzeylerine sahip olduklarını tespit edilmiştir.

Bu araştırmada öğretmen adayları kendilerini en çok “İnternet arama motoru (Google, Yahoo vb.) kullanmak için” oldukça yeterli görürken, en az ise “İnternette, yabancı dillerle ilgili kaynaklara ulaşmak için” yeterli gördüklerini belirtmişlerdir. Bu sonuçlar yapılan diğer araştırma sonuçları ile paralellik göstermektedir. Yoldaş ve Arın (2015) araştırmalarında aynı sonuca ulaşmışlardır. Yine Kaya, Balay, ve Adıgüzel (2014) öğretmen adayları ile yaptıkları çalışmalarında arama motorlarının çok kullanıldığını tespit etmişlerdir.

Formasyon programından mezun öğretmen adaylarının yaş grupları ve cinsiyet grupları arasında eğitsel internet kullanım öz yeterliklerini yönünden anlamlı fark bulunamamıştır. Benzer şekilde TUNCER ve ÖZÜT'ÜN (2012) ; Yoldaş ve Arın (2015) öğretmen adayları ile yaptıkları araştırmalarında eğitsel internet kullanım ölçeğinin toplam puanlarının cinsiyet değişkeni göre anlamlı farklılık göstermediğini belirlemişlerdir. Ancak; Kaya, Balay ve Adıgüzel (2014) “Öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım becerileri ile bilgi edinme becerileri arasındaki ilişki düzeyi” adlı çalışmalarında öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım beceri düzeylerinin, cinsiyete göre erkek öğretmen adaylarının lehine anlamlı düzeyde farklılık gösterdiğini tespit etmişlerdir. Yine benzer şekilde KARADEMİR (2015) çalışmasında öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım öz-yeterlik inançlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonucunda erkek öğretmen adayları lehine anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Burada görüldüğü gibi bazı araştırmalarda eğitsel

internet kullanımının cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gösterirken bazılarında göstermemesi örneklem farklarından kaynaklanabileceği düşündürmektedir.

Formasyon programından mezun öğretmen adaylarından bilgisayar sahibi olanlarla olmayanlar arasında eğitsel internet kullanım öz yeterlik inancı arasında anlamlı fark bulunmuştur. Bu fark beklenildiği gibi bilgisayarı olanlar lehinedir. Ayrıca, öğretmen adaylarının internet kullanma sıklığına göre eğitsel internet kullanma öz yeterlik inançları arasında anlamlı fark bulunmaktadır. Bu fark daha sık internet kullananlar lehinedir. Şad, Açıkgül ve Delican'ın (2015) çalışmalarında; bilgisayar sahibi olan öğrencilerin tüm alanlardaki yeterlilik algısı ortalamalarının bilgisayar sahibi olmayanların ortalamalarına göre daha yüksek olduğu ve bilgisayar kullanma sıklıkları arttıkça başta teknolojik bilgi alanı olmak üzere teknolojik pedagojik alan bilgilerine TPAB ve alt alanlarındaki yeterlilik düzeylerinin de arttığı sonucuna ulaşmışlardır. Yine Topal ve Akgün (2015), “*Eğitim fakültesinde okuyan öğretmen adaylarının eğitim amaçlı internet kullanımı öz-yeterlik algılarının incelenmesi*” adlı çalışmalarında öğretmen adayı öğrencilerin internet kullanma süreleri arttıkça öz-yeterlik algılarının arttığını ve alan yazında belirtildiği gibi doğrudan deneyimlerin öz-yeterlik algılarını artırdığını göstermektedir.

Formasyon programı mezunu öğretmen adaylarının çağdaş öğretmen nitelikleri ile ilgili algılarının betimsel istatistiklerine göre madde ortalamalarının en düşük 3,84 ile en yüksek 4,20 arasında değiştiği görülmektedir. Çağdaş öğretmen nitelikleri ölçeğindeki 18 maddenin tümüne ilişkin ortalamaların yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Başka bir ifadeyle öğretmen adaylarının çağdaş öğretmen nitelikleri ile ilgili algıları yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ancak formasyon programından mezun öğretmen adaylarının yaş, cinsiyet, bilgisayar sahibi olma durumları, internet kullanma sıklığı ve internete her girişlerinde geçirilen süre değişkenlerine göre oluşturulan gruplar arasında çağdaş öğretmen niteliklerine ilişkin algılar yönünden anlamlı farklar bulunmamaktadır.

Bu çalışmaya katılan formasyon programı mezunu öğretmen adaylarının genel olarak not ortalamalarının 100 üzerinden değerlendirildiğinde 75'in üzerinde olduğu belirlenmiştir. Eğitsel internet öz yeterlik inancı ölçeğinden alınan ve çağdaş öğretmen niteliklerialgı ölçeğinden alınan puanlarla mezuniyet başarı ortalamaları arasındaki ilişkiyi belirlemek için başvuru korelasyon analizi sonucunda; puanlar arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki saptanmıştır. İnternet kullanma öz yeterlik inancı ile başarı arasında (0,12) pozitif yönde düşük bir ilişki vardır denilebilir. Yani eğitsel internet kullanım öz yeterlik inancı arttıkça öğretmen adaylarının başarıları da artar denilebilir. Benzer şekilde; çağdaş öğretmen nitelikleri ile başarı arasında (0,16) pozitif yönde düşük bir ilişki vardır. Yani çağdaş öğretmen nitelikleri arttıkça öğretmen adaylarının başarıları da artar denilebilir. Alanyazında direkt olarak eğitsel internet kullanımı ve çağdaş öğretmen niteliklerini akademik başarı arasında ilişki kuran çalışmalar bulunmamakta ancak dolaylı olarak bilgisayara dayalı farklı ortamlarda yapılan çalışmaların öğrenci başarısını artırdığına ilişkin çalışmalar mevcuttur. Örneğin; Baltacı ve Akpınar'ın (2011) “*WEB tabanlı öğretimin öğrencilerin akademik başarısına etkisi*” adlı çalışmalarında web tabanlı öğretimin (WTÖ) uygulanan deney grubu ile geleneksel öğretim yöntemi (GÖY) uygulanan kontrol grubu öğrencilerinin akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Yine Özerbaş (2012) “*WebQuest öğrenme ortamının öğrencilerin akademik başarı ve tutumlarına etkisi*” adlı çalışmasında WebQuest öğrenme ortamının öğrencilerin akademik başarı düzeylerinde önemli bir artış sağlamadığını gözlemlemiştir.

Araştırma sonucunda elde edilen bu sonuçlar değerlendirildiğinde öğretmen adaylarının iyi bir öğretmen olarak yetişmelerini sağlamak için hizmet öncesi eğitimlerinde bilgi, beceri edinmede karşılaştıkları engel ve zorluklar giderilerek, öğretmen adaylarının bilgi edinmede kullandıkları bilgisayar ve internet gibi yaygın öğretim teknolojilerini güvenli kullanma konusunda

gerekli beceriler kazandırılmalıdır. Bununla ilgili eğitimleri süresince gerekli ortam ve destekler sağlanmalıdır. Benzer şekilde öğretmenler veya öğretmen adaylarından oluşan farklı gruplarda eğitsel amaçlı internet ve bilgisayar kullanımını, çağdaş öğretmen nitelikleri açısından ve başarı açısından inceleyen, özellikle nitel yöntemlerle yürütülen araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Baltacı, M. Akpınar, B. (2011)WEB tabanlı öğretimin öğrencilerin akademik başarısına etkisi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 21 (1), 77-88.
- Büyüköztürk, Ş. (2000) Sosyal bilimler için ver analizi el kitabı (9. Baskı), Pegem Akademi, Ankara.
- Durmuş, A ve Başarmak, U. (2014) Öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım özyeterlik inançları ve problemleri internet kullanım durumları arasındaki ilişkinin incelenmesi, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD), 15(3) 49-67.
- Georgina, A., D. &Hosford, C., C. (2009). Higher education faculty perceptions on technology integration and training. Teaching and Teacher Education, 25, 690-696.
- Graham, C., R. Borup, J. & Smith, N., B. (2012). Using TPACK as a framework to understand teacher candidates' technology integration decisions. Journal of Computer Assisted Learning, 28 (6), 530-546.
- İlğan, A., Seyfettin, Ö. ve Arı, E.(2013) Pedagojik formasyon programı öğretmen adaylarının mesleki tutum ve çağdaş öğretmen algıları, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 32(2), 175-195.
- Karademir, E. (2015). Eğitsel internet kullanımı ile teknolojik pedagojik alan bilgisi ve eğitim teknolojilerine yönelik tutum arasındaki ilişki: öğretmen adayları örneği, Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 10/15 Fall 2015, p. 519-534 DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8746> ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY.
- Karasar, N. (2005). Bilimsel araştırma yöntemi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaya, A.;Balay, R. ve Adıgüzel, A. (2014).Öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım becerileri ile bilgi edinme becerileri arasındaki ilişki düzeyi, Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi, Uluslararası Dergi, 4(1),83-90.
- Nayır, K. F. ve Taneri, P. O. (2013). Karatekin üniversitesi pedagojik formasyon öğrencilerinin öğretmenlik mesleğini seçme nedenlerine ilişkin görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre incelenmesi. Karatekin Edebiyat Fakültesi Dergisi (KAREFAD), 2(1), 1-12.
- Özerbaş, M. A. (2012) WebQuest öğrenme ortamının öğrencilerin akademik başarı ve tutumlarına etkisi, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD) Cilt 13, Sayı 2, Ağustos 2012, Sayfa 299-315.
- Şad, N.S.;Açıkgül, K. ve Delican, K. (2015) Eğitim fakültesi son sınıf öğrencilerinin teknolojik pedagojik alan bilgilerine (tpab) ilişkin yeterlilik algıları, AKU-Kuramsal Eğitimbilim Dergisi, 8(2), 204-235.
- Şahin, İ. (2009). Eğitsel internet kullanım öz-yeterliği inançları ölçeğinin geçerliği ve güvenilirliği, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 21, 461-471.

- Tan, Ş.; Sevinç, Ö.S. ve Akçan, K. (2005). Çağdaş öğretmen nitelikleri hakkında öğrenci görüşleri, Celal Bayar Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Dergisi*, 3 (1), 97-115.
- Topal, M. Akgün, Ö.E. (2015) Eğitim fakültesinde okuyan öğretmen adaylarının eğitim amaçlı internet kullanımı öz-yeterlik algılarının incelenmesi: Sakarya Üniversitesi örneği, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(1), 343-364.
- Tuncer, M. ve Özü, A. (2012). Sınıf öğretmeni adaylarının eğitsel internet kullanımına yönelik öz-yeterlik inançları, *TurkishStudies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 7/2 Spring 2012, p.1079-1091 , ANKARA/TURKEY.
- Yenilmez, Turgut, Anapa ve Ersoy (2012) İlköğretim matematik öğretmen adaylarının eğitsel Internet kullanımına yönelik öz-yeterlik inançları, *e-Journal of New World Sciences Academy- NWSA-Education Sciences*, 7 (1), (371-379).
- Yoldaş, C. ve Arın, F. S (2015) Eğitim fakültesi öğrencilerinin eğitsel internet kullanım öz yeterlik inançlarının incelenmesi, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4 (1), 276-283.

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

- Dursun, F.(2016). “Formasyon Programından Mezun Öğretmen Adaylarının Eğitsel İnternet Kullanım Öz Yeterlik İnançları ve Çağdaş Öğretmen Niteliklerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi / Examining the Educational Internet Use Self-Sufficiency Beliefs and Modern Teacher Characteristics of Formation Program Prospective Teachers”, *TURKISH STUDIES - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*-, ISSN: 1308-2140, Volume 11/9 Spring 2016, ANKARA/TURKEY, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9421>, p. 423-440.